Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7456/2024
13.02.2025. године
Б е о г р а д

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Бојан Станојловић, адвокат из ..., против туженог ББ из ... – ..., кога заступа пуномоћник Александар Ивковић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3675/23 од 26.10.2023. године, у седници одржаној 13.02.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 3675/23 од 26.10.2023. године и предмет враћа истом суду, на поновно одлучивање о жалбама тужиоца и туженог.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10965/22 од 27.01.2023. године одбијен је тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавеже тужени ББ, да му на име дуга исплати износ од још 46.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом по Закону о висини стопе затезне камате и то: на износ од 12.000 евра у динарској противвредности почев од 05.05.2009. године до исплате, на износ од 31.000 евра у динарској противвредности почев од 31.12.2012. године до исплате и на износ од 3.000 евра у динарској противвредности почев од 28.02.2013. године до исплате, као неоснован и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3675/23 од 26.10.2023. године преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 10965/22 од 27.01.2023. године у првом ставу изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени ББ из ... – ... да тужиоцу АА из ..., на име дуга, исплати износ од још 46.000 евра са каматом по Закону о затезној камати на појединачне износе ближе наведене у изреци пресуде, док је одбијен, као неоснован тужбени захтев у делу за камату за износ од 12.000 евра у динарској противвредности за период од 05.05.2009. године до 30.12.2012. године; преиначено је решење о трошковима поступка садржано у другом ставу изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 729.600,00 динара; обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 143.300,00 динара; одбијен је као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога због којих се ревизија може изјавити.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У првостепеном поступку је утврђено да је тужени био један од инвеститора у изградњи објеката у ... у улицама ... ...-... и ... бр. ... и надоградњи постојећег објекта у ... . Од 01.04.2009. године тужени је са тужиоцем закључио уговор о делу ради обављања послова надзора на наведеним градилиштима, у коме је констатовано да ће се посао завршити за 18 месеци са месечним примањима тужиоца од по 500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате. Према потврди од 05.05.2009. године тужени је потврдио да је тужилац исплатио део купопродајне цене у износу од 27.000 евра на име куповине стана у изградњи у ..., ... бр. ..., површине 42,18 м2. Дана 12.05.2009. године тужени је донео решење којим је тужилац одређен за вршење стручно-техничког надзора над изградњом стамбено-пословних објеката на наведеним локацијама, а за послове који су наведени у решењу. Секретаријат за урбанизам и грађевинске послове Града Београда издао је 13.08.2008. године потврду о пријему документације за извођење радова на изградњи стамбено-пословног објекта у ... бр. ... – ..., али је 02.12.2008. године донето решење којим је поништено решење од 13.08.2008. године. Нова потврда о пријему документације је донета 2010. године. Објекат у улици ... је почео са усељењем станара 2012. године.

Наведени Секретаријат је дана 25.10.2007. године донео решење о одобрењу за изградњу објекта у улици ... број ..., која је 15.09.2010. године промењена. Тужилац је у својству купца, са туженим у својству продавца, закључио уговор о продаји непокртности у изградњи, оверен пред Првим основним судом у Београду I. Ов. .../... дана 13.05.2011. године, а предмет тог уговора је био стан у улици ... бр. ..., који је требало да гради тужени као суинвеститор. Укупна купопродајна цена је уговорена у износу од 65.000 евра са урачунатим порезом на додату вредност, а тужени је потврдио да је од тужиоца примио износ од 43.000 евра у динарској противвредности на име исплате дела купопродајне цене, и то 05.05.2009. године износ од 15.000 евра „на руке“, као и на основу консалтинг надзора у објектима у улици ... и ... у периоду од 01.04.2009. године до 01.04.2013. године по 1.000 евра месечно у динарској противвредности, а остатак до пуног уговореног износа купопродајне цене од 2.000 евра тужилац се обавезао да исплати продавцу у ратама најкасније до завршетка радова. Уговором је предвиђено да ће се стан предати тужиоцу у посед најкасније до 01.04.2012. године. Продавац се обавезао да радове на објекту започне најкасније 120 дана од потписивања уговора, а у случају да радови не почну у наведеном року продавац је дужан да врати тужиоцу – купцу целокупан износ примања купопродајне цене. Уколико до испуњења осталих услова из уговора не дође из разлога који се могао приписати у кривицу туженог-продавца, исти је дужан вратити тужиоцу-купцу целокупан износ примљене купопродајне цене. Тужиоцу предметни стан никада није предат, нити је стан изграђен.

Према потврди без означеног датума, тужени је својим потписом потврдио да је тужилац запослен код туженог и ВВ, као надзорни орган у улицама ... ...-... и ... ..., при чему је уговорена плата од 1.500 евра, од којих се 500 евра исплаћује „на руке тужиоцу“, а 1.000 евра иде за куповину стана, као и да је тужени примио од тужиоца износ од 15.000 евра „на руке у кешу“ а да укупан дуг закључно са 31.12.2012. године према тужиоцу износи 58.000 евра, од тог износа тужени дугује 15.000 евра, а 43.000 евра тужени и ВВ дугују заједно тужиоцу. Потврда је потписана само од стране туженог.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев, јер није поклонио веру исказу тужиоца да је ради куповине стана у изградњи туженом, поред износа од 15.000 евра који је исплатио „у кешу“, исплатио и износ од 46.000 евра у раду, односно да му је тужени сваког месеца од плате одбијао део од 1.000 евра на име куповине стана. С друге стране, поверовао је исказу туженог да му је тужилац у кафани дао да потпише потврду којим признаје наведени дуг, посебно имајући у виду да је потврда без означеног датума, као и да није потписана од стране пословног партнера туженог – суинвеститора на изградњи објекта, који је одбио да признаницу потпише.

Другостепени суд је, с обзиром да је раније укинута претходна првостепена пресуда заказао расправу, те је након одржане расправе преиначио првостепену пресуду делимично усвојио тужбени захтев. Другостепени суд је оценио да је првостепени суд на основу непотпуно утврђеног чињеничног стања извео неправилан закључак да не постоји обавеза туженог да тужиоцу на име дуга, поред износа од 15.000 евра, исплати износ од још 46.000 евра у динарској противвредности са траженом каматом. При томе је другостепени суд ценио писмене доказе и другачије оценио исказе парничних странака, при чему је само прочитао доказе и исказе странака и сведока, без њиховог непосредног саслушања.

Основано се у ревизији туженог истиче да другостепени суд, иако је заказао расправу, није извео ниједан доказ нити је утврдио било коју нову чињеницу и без оправданог разлога преиначио првостепену пресуду.

Другостепени суд је, у смислу члана 373. Закона о парничном поступку заказао расправу, прочитао изведене доказе у првостепеном поступку и извео другачији закључак након што је другачије оценио доказе изведене пред првостепеним судом. Међутим, другостепени суд је био дужан да сам, на одржаној расправи, поново изведе доказе, да би имао могућност да их другачије оцени. Наиме, првостепени суд је чињенично стање утврдио на основу непосредно изведених доказа, па је другостепени суд требало да на одржаној расправи поново изведе доказе и саслуша странке и сведоке да би утврдио битне чињенице за правилно одлучивање о тужбеном захтеву. Другостепени суд није тако поступио, а морао је то да учини, због чега Врховни суд није могао да оцени примену материјалног права, па је пресуду другостепеног суда укинуо.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, поново заказати расправу и извести доказе из првостепеног поступка, тако што ће непосредно саслушати сведоке и странке, како би имао могућност да те доказе

оцени на другачији начин у односу на првостепени суд, те да правилном применом материјалног права донесе нову и закониту одлуку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Педседник већа-судија
Весна Субић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић